

Savojo kelio beiėškant Visada stengiausi bŭti savarankiėška, viskŭ pasiekti savo jėgomis, nors daėznai tai buvo be galo sunku. Nesvajoju apie milijonieriŭ vyrŭ, kuris dabins mane blizguėiais. Pinigu man netrŭks, bet juos uėzsidirbsiu pati savo protu, valia, ryėžu ir uėzsispyrimu. Baigiantis deėsimtai klasei ir artėjant bandomiesiems egzaminams, nusprendėziau, kad vasarŭ reikia praleisti prasmingai: įgyti patirties, pamatyti daugiau.

Daėznai girdėdavau, kad studentai vasaromis išvaėzuoja dirbti į uėzsienį. Labai norėjau ir aė tokios veiklos, taėčiau žinojau, kad tam esu per jauna, tad ryėzausi bandyti įsidarbinti Lietuvoje. Iš pradėziŭ tai buvo tik naivios svajonės, kurios vėliau peraugo į uėzsibrėėztŭ tikslŭ. Tikėjau, kad jeigu labai norėsiu, svajones įgyvendinsiu. Darbo skelbimŭ ieėškojau visur: laikraėėčiuose, internete. Skambinau, klausiau, ar nereikia darbuotojos, rinkausi aptarnavimo sritį, bet išgirdė, kad man tik šeėiolika, daėniausiai apgailėstaudavo, kad esu per jauna.

Iė pradėziŭ darbo ieėškojau tik pajŭryje: juk vasaromis ten pinigais lyja, bet paakinta mamos nusprendėziau, kad geriausia bŭtŭ Vilniuje, sostinėje, kur gyvena sesuo. Nespėjusi atsiimti deėsimtos klasės baigimo dokumento, jau keliavau į Vilniŭ. Neėzinojau, kŭ ten rasiu, bet vis dėlto degiau noru įsidarbinti. Po nesuskaiėiuojamŭ skambuėiŭ išgirdau teigiamŭ atsakymŭ. Buvo reikalinga indŭ plovėja. Per pokalbį prigrasė, kad darbas bus labai sunkus, bet atidardėjusi tokį tolimŭ keliŭ, neabejojau niekuo ir dirbti ėmiau tuoj pat. Darbdavys nemelavo, kad darbo bus marios, bet su žemaitiėšku uėzsispyrimu šveiėčiau lėkėstes ir nesiskundėziau. Daėznai per žinias girdėdavau, kad lietuviai gyvena skurdėziai, kad ekonomika neiėsvystyta, todėl labai nustebau, kai po eiliniŭ pietŭ tekdavo išmesti tiek daug maisto. Žmonės uėzsisakinėjo didėziausias porcijas, o jos kai kada net nepaliestos keliaudavo šiukėlynan. Norimos patirties įgijau daug. Teko bendrauti su įvairaus amėziaus, socialinės padėties žmonėmis. Praleidus paskutinį autobusŭ Saulėtekin, naktį vienai teko parkulniuoti per visŭ miestŭ pėėėiomis. Po tokios gŭėdinanėios kelionės parpuolusi ant keliŭ buėiavau namŭ grindis, nes grįėzau sveika ir gyva. Kartŭ, kai pavaiėinau taksi vairuotojŭ uėzdirbtomis deėrelėmis, jis man net galvŭ paglostė ir namo nulydėjo draugiėška šypsena.

Nuostabi, kupina netikėtumŭ vasara mane apdovanojo suvokimu: Lietuva yra stipri valstybė. Joje galima uėzsidirbti ir išgyventi, reikia tik tvirtai tam pasiryėėti. O mums, šios šalies gyventojams, reikia išmokti tolerancijos, meilės ir atėjautos vienas kitam, o stiprybės ir iėtvurmės turim pasisemti iš vyresnės kartos žmoniŭ. Aė gyvenu ir gyvensiu Lietuvoje, bet paragavusi „juodo“ darbo, nusprendėziau mokytis dar geriau ir ateityje dirbti kvalifikuotesnį patinkantį darbŭ. Pradėjusi nuo sunkiausio, palaipsniui pasieksiu tai, kŭ uėzsibrėėziau. Nepriklausoma Lietuva vienmetė su manim. Ji taip pat renkasi savo keliŭ. Tas kelias nelengvas, taėčiau uėzsispyrimas, valia ir ryėžas nugali. Tvirtai tikiu, kad nesiskŭsdama, neaimanuodama ji greitai bus žinoma ne tik Europoje, bet ir pasaulyje.

Vaida Galkontaitė, Varniŭ M. Valanėiaus gimnazija, 3B klasė

Taip suvokiu, kas vyksta 1989 metai. Vilnius. Neakivaizdinio skyriaus studentė lituanistė dažnai čia būna, apsigyvena pas seserį, kad galėtų baigti studijas. Darbų daug, rūpesčių taip pat. Studentų auditorijoje nuolat kyla šurmuly, dalijamasi nuomonėmis, diskutuojama apie ATGIMIMĄ. Širdis virpa iš susijaudinimo, kai visi nuskubam prie Katedros, kur pirmą kartą pakeliama Trispalvė. Tai tik faktai, kurie buvo, tačiau, norėčiau papasakoti tai, ką teko išjausti.

Tėvų šeima tiesiog sumaitota, pats tėvas- politinis kalinys. Jam grįžus iš kalėjimo, po trejeto metų, gimiau aš. Tėvas mokė t y l è t i. Jam tai buvo gyvybiškai svarbu, o man nepakeliama, nes buvau labai žingeidi, domėjausi viskuo: praeitimi, proseneliais, dabartimi. Norėjau veiklos, buvau aktyvi pionierė, komjaunuolė, nors tėvui, Rainiuose praradusiam brolius, iš sielvarto ir neapykantos plyšo širdis, bet ar uždrausti imliai, aktyviai, viskuo besidominčiai mergaičiukei visur dalyvauti, ryšėti raudoną kaklaraištį. Stropiai vykdžiau visus įpareigojimus, nuolankiai lankiau bažnyčią. Nekenčiau buožių, apie kuriuos kalbėjo mokykloje ir labai mylėjau tėvą, apie kurio „buožiškumą“ sužinojau vėliau.

ATGIMIMAS. Kas jis buvo man? Baimė. Labai išsigandau, kad vėl gali kilti neramumai, kad vėl imsime nekęsti vieni kitų. Dar vaikystėje nežmoniškai daug skaičiau, literatūra išmokė kitaip žvelgti į žmones ir jų buvimą čia, žemėje. Negalėjau teisti, visada bandžiau suvokti „kodėl“. Rasdavau pateisinimą „tai žmogiška“. Baisėjausi, kai ėmėm vėl kelti pamirštus ir labai skaudžius dalykus. Išgyvenau įvairiausių jausmų paletę: skausmą, pyktį, gailestį tėvui, kuriam vėl reikėjo atverti savo skaudulį, ir viltį: to reikia. Teisybę visada reikia sakyti, kad ateitis būtų sąžininga. Bet ta teisybė nebuvo perregima. Ji buvo interpretuota. Atsirado žmonių, kurių Tiesa buvo teisingesnė, kurių Skausmas buvo skaudesnis. Tėvelis to nebenorėjo suvokti: buvęs stiprus žemaitis susirgo ir mirė, prieš mirtį pasakęs žodžius „Neprabilk, nesiginčyk, nereikalauk ir neįrodinėk. Tylėk, tik tyloje teisybės žodžiai gražiausi, skausmas tikriausias“.

Tokiais sielos sumaištis, jausmų įtampos 1991 metais pasaulin ėmė belstis GYVYBĖ. Ir vėl neturiu kuo pasigirti, negaliu garsiai rėkti, kaip budėjau prie parlamento, ar gyniau Lietuvą. Apsunkusi po savo našta, aštuntą mėnesį nėščia, sėdėjau prie televizoriaus ir visą naktį raudojau: „Kokian pasaulin ateini, mano kūdikėli? Kodėl pasaulis toks žiaurus, kodėl jam nerūpi žmogaus likimas?“ Po mėnesio gyvenimą sveikino rubuilė mergytė. Jos gimimas man siejosi su viltimis. Mano mergaitė turės gyventi kitokioje Lietuvoje. Lietuva bus europinė valstybė. „Ką tai keis?“ – mažčiau aš. Visų pirma, turėtų keistis mūsų, lietuvių, individualumas. Žvelgiu į praeitį ir galvoju, kad visa tai, kas Lietuvoje vyko, vyko todėl, kad valstybė buvo uždara, valstietiška šalis. Atviras požiūris į pasaulį, o ypač į Europą yra būtinas. Turime keistis, tuo pačiu išlaikydami savastį: sąžiningumą, darbštumą, krikščioniškumą. Būtina pažinti savąsias šaknis, kad galėtume priimti europietiškąjį pasaulio suvokimą.

Mano mergaitė po metų baigs garsiųjų Varnių neseniai atidarytą gimnaziją. Stengiausi išugdyti jautrų praeičiai, žingeidų žmogų. Domisi labai daug kuo: lietuvių kalba, istorija, daile, teatru. Tačiau labiausiai džiaugiuosi, kad yra komunikabili, paslaugi, iniciatyvi, pareiginga. O po dvidešimties metų matau jauną moterį besidarbuojančią Lietuvoje, bedalyvaujančią Europos Sąjungos vykdomuose projektuose. Tiesa, prieš tai ji bus baigusi tarptautinių ryšių studijas ir stengsis, kad Lietuvos žmonės tinkamai naudotųsi Europos Sąjungos teikiamomis galimybėmis.

Rita Galkontienė